Sahabat

NR 1/95

MOMSBEFRIAD

Studera Bahasa Indonesia!

Om man bläddrar i Medborgarskolans kurskatalog och ABFs Studieprograms katalog, kan man läsa informationen om *indonesiska kursen* (kursus *Bahasa Indonesia*).

På våren 1995 finns både nybörjarkurs och fortsättningskurs. De som studerar *Bahasa Indonesia* på bägge kurserna kommer från olika grupper i det svenska samhället. Några av eleverna har varit i Indonesien som turister andra tänker resa till Indonesien i framtiden.

Bahasa Indonesia är det officiella språket som används utav 180 miljoner indonesier. Om man reser till Malaysia, Brunei, Darussalam och Singapore kan man använda Bahasa Indonesia.

Kursens cirkelledare är *Margit Muljadi* och *Zainal Afif*. Margit är en svensk som läste Bahasa Indonesia vid Pajajaran Universitet i Bandung, Västjava. Och Zainal Afif är svensk medborgare och kommer ursprungligen från Indonesien. Han studerar östlitteratur vid Gajah Mada Universitetet i Yogykarta, Mellanjava.

Om man önskar läsa Bahasa Indonesia kan man kontakta:
Medborgarskolan,
Upplandsgatan 49, 104 32 Stockholm
tel 08-736 08 70 eller
ABF-Huset, Sveavägen 41,
Box 1305, 111 83 Stockholm
tel 08-453 41 80.

Omslagsbilden: "29 SIS:are tillbringade julhelgen i Indonesien. Vid en träff i februari valde vi ut en bild, som vi tyckte skulle passa på omslaget". Bilden är tagen i en liten by på södra Lombok och visar ung flicka med sin lillebror.

Foto Jan B Andersson.

Indonesiens främste författare fyller 70 år

Den 6 februari 1995 firade Pramoedya Ananta Toer sin 70-årsdag. Han är en av Indonesiens främste författare, som ofta nämns som en tänkbar kandidat till Nobelpriset i litteratur.

I år intervjuade Anders Ahlin Pramoedya och han skrev att i skönlitterär form skildrar Pramoedya episoder ur den indonesiska historien. Återkommande teman i hans romaner och noveller är det koloniella förtrycket, såväl under holländarnas- som den japanska ockupationsmakten under andra världskriget. Trots att handlingen alltid tilldrar sig i indonesisk miljö, tar böckerna upp allmänmänskliga problem och präglas av en universell humanism, vilket gjort dem uppskattade över stora delar av världen.

Mellan 1947 - 1949 var Pramoedya fängslad av holländarna. Under tiden skrev han sina romaner och noveller som smugglades ut ur fängelset och publicerades av en vän. Därefter skrev han många skönlitterära och kulturhistoriska studier. Hans skönlitteratur har översatts till mer än 22 språk i hela världen. En av hans fyra romaner som berättar om födelsen och utvecklingen av nationalismens medvetenhet av Indonesiens intellektuella har översatts till svenska. Den första romanen är *"Människans jord"* som kan lånas på många bibliotek.

Pramoedya har också översatt många europeiska romaner till Bahasa Indonesia.

Zainal Afif

Sahabat
Medlemstidning för
Svensk-Indonesiska Sällskapet
Redaktör: Carl Henric Reiher
Telefon: 08-500 270 17 efter 18.00
Adress: Gränsvägen 20, 137 41 Västerhaninge
I redaktionen: Zainal Afif, Brittmari Wikström
Utgivare och ägare: Svensk-Indonesiska Sällskapet
Tryck: Haninge Föreningstryck AB, 1995
Nästa nummer utkommer ca 15 september

Ökad tankertrafik hot mot turismen

En av världens hårdast trafikerade farleder är Malackasundet. Japans olja från Mellanöstern går denna väg. Torrlastfartyg till ett antal av ca 300 per dygn passerar. Detta har resulterat i en riskfylld trängsel. Man har visserligen infört trafikseparering, det vill säga öst- och västgående trafik har egna "gator". Enligt uppgift har även katastrofberedskapen förbättrats. Men trots detta inträffar olyckor, hittills dock utan svårartade oljekatastrofer på ett undantag när. För två år sedan kolliderade norska tankern Maersk Navigator med Sanko Honour, även det en tanker. Ca trettio tusen kubikmeter olja läckte ut. För inte så länge sedan kolliderade ett kryssningsfartyg med en oljetanker, denna gång utan oljeläckage. Orsaken till denna accidens var, att tankern körde om kryssningsfartyget, mötte ett annat fartyg och snävade in för kvickt. Man har i detta fall anledning att förmoda bristande kompetens hos tankfartygets befäl.

Om man tar en tur genom Singapores hamnområde förvånas man som skandinav, att en så stor del av tonnaget är tämligen ålderstiget och i katastrofalt dåligt skick. Merparten skulle troligtvis stoppas om de kom på idén att anlöpa nordeuropeisk hamn. Flaggningen visar även att majoriteten är registrerad i de mest osannolika länder.

Eftersom det finns en regel, att fartygen måste ha minst 3,5 meter mellan köl och botten i Malackasundet omdirigeras redan i dag de största tankfartygen = största riskerna att i dag ta omvägen genom Lomboksundet. Eftersom det betyder ett par dagars försening till ett pris av upp till 2 miljoner kronor kan man utgå från att högsta fart gäller.

Eget territorialhav

Förenta Nationernas havsrättskommitté fastslog den 16 november förra året att allt vatten inom Republikens granser skall vara indonesiskt havsterritorium med full nationel suveränitet.

Detta ger en legimitet för Indonesien att kraftfullt sätta sig emot alla planer på tanker- och annan tung trafik genom Sundasundet, Lomboksundet och över Floressjön. Det är nämligen till dessa leder man planerar att omdirigera världens farligaste fartyg.

Hur löser man problemet?

Tyvärr är det mycket pengar med i spelet om de livsviktiga sjötransportena. Havets frihet tillåter praktiskt taget vilket uselt tonnage som helst med helt inkompetent besättning att röra sig praktiskt taget fritt. Plimsollarna undviker länder med krav. Men det finns hur många länder som helst som blundar, bara det ger penger. Är det inte dags till och börja med, att anpassa tonnaget efter verkligheten. D v s storleken måste i detta fall begränsas till befintliga leder. Bygg ut katastrofberedskapen, så att den kan klara större katastrofer. Början är gjord med den nyligen invigda räddningsstationen i Port Klang i Malaysia, finansierad av japanska oljepengar. Dessutom har Singapore snabba båtar och hyggligt med räddningsutrustning.

Därigenom kan man avlasta Indonesiens känsliga vatten från de dödliga hoten från jättetankfartyg.

Egendomligt nog har regeringen i Jakarta inget att invända. Har man inte upptäckt, att en tankerkatastrof i Lomboksundet skulle slå ut samtliga turistområden på Bali och Lombok? Det är hit de flesta resorts i Indonesien är koncentrerade.

Hot mot turism och djurliv

Inte mycket bättre blir det med ett haveri i Sundasundet. På Javas nordkust ligger

flera turistanläggningar, som skulle slås ut, liksom djurskyddsområdena på öar i sundet och på södra Sumatra. För att inte tala om korallområdet Thousand Islands strax söder om sundet.

Ett haveri i trakten av Flores skulle utan tvekan vara dödsstöten för Komodovaranen, ett av världens mest sällsynta djur.

Men inte bara turismen med många tiotusentals anställda skulle slås ut. Hur skulle det bli med närkustfisket? Alla dessa hundratals fiskare som varje kväll ger sig ut i Lomboksundet för att med sitt fiske försörja sina familjer. Skulle det för övrigt inte bli slut med detta fiske? En tanker kan inte väja, och de små fiskeoprahuna är nästan omöjliga att manövrera i nattens stiltje. Och så finns alla de, som skördar tång och andra vattenväxter för livsmedels- och läkemedelsindustrin. Den stora arbetslösheten skulle bli ännu större.

No problem

Givetvis kommer så kallade specialister med kurvor och marknadsanalyser om ökade oljepriser att försöka bevisa vishe ten i att lägga om trafiken till för både människor och djur känsliga områden. Vi har i Stockholm sett hur rederierna bara bygger större och större fartyg och sedan kräver, att Sandhamnsleden skall ersättas av en uppsprängd Rödkobbsled. Nästa krav kanske blir, att tankerrederierna vill ta in supertanker till Stockholm med ännu mer sprängning som följd. Dessbättre har planerna inte realiserats – ännu.

För indonesiens del borde det vara sol-klart att inte släppa in oljemonstren i sitt territorialhav. absolut inte förrän det finns en utbyggd katastrofberedskap som klarar stora olyckor. Och till det har indonesien vare sig personella eller ekonomiska resurser. Och oljerederierna vill naturligtvis inte betala.

Man behöver bara tänka på katastrofen för ett par år sedan i Alaska, när Exxon Waldres genom bara lite ouppmärksamhet för lång tid ödelade djurlivet i stora områden, för att få sig en tankeställare.

Värna om Indonesiens natur, gör det nu, det är bråttom!

Carl Henric Reiher

Garuda Indonesia
HOLIDAYS

Årets upplaga av Garuda Indonesia Holidays har kommit från trycket. Det är exakt samma program, som föregående år. Och det bästa av allt - priserna har hållits på samma nivå som tidigare.

Conventions

Ett utmärkt alternativ för nästa konferens är, trots lång framtransport, något av de många utmärkta konferenshotell som finns i Indonesien.

Jarkarta kan exempelvis erbjuda 16 hotell med fullständig konferensutrustning, med Horison Hotel & Tower, Grand Hyatt och Borobudur i absoluta topp. Bali erbjuder 13 anläggningar som spänner från 2500 deltagare ner till den lilla gruppen på 20 konfererare.

Eller kanske Balikpapan på Kalimantan, Ujung Padang, Sulawesi eller Sengigi Beach på Lombok lockar?

Det lönar sig att ta en funderare på att förlägga nästa konferens till Indonesien. Resan kostar visserligen en del, men i gengäld är hotellkostnaden lägre än i Europa. Garuda Indonesia har producerat en broschyr med fyllig information om samtliga aktuella hotell. Den heter kort och gott **Conventions** och kan erhållas från Garuda i Stockholm.

Indonesiens ekonomiska utveckling

Med en befolkning på 184 miljoner hamnar Indonesien på fjärde plats efter USA bland världens mest befolkade länder. Befolkningstillväxten har varit cirka 1,7 procent per år de senaste åren, d v s något lägre än de andra låg och medelinkomstländerna.

Enligt den moderna historien kom de första mänskliga bosättarna till den indonesiska arkipelagen från den malaysiska halvön. Jordbruket som växte fram här utvecklades oberoende av utvecklingen i övriga världen. Det är känt att under den europeiska medeltiden hade flera regioner i området handelsutbyte så långt bort som till Indien. Härifrån hämtade Indonesien buddismen, hinduismen och sin nuvarande stadsreligion islam.

Den indonesiska regeringen har efter president Suhartos övertagande av makten systematiserats och blivit socialt orienterad, med påföljd att den ekonomiska tillväxten ökat dramatiskt. Näringslivet domineras av kineser som till skillnad från grannländerna i regionen är infödda, d v s de är inte invandrade. Likt Syd Korea, Taiwan och Thailand är militären djupt involverad i näringsliv och politik. Trots kritiken från både Europa och USA mot landets regeringsprinciper kan man inte förbise att regeringens idoga arbete att utveckla ekonomin eliminerar fattigdom.

Indonesien har som de flesta andra länder en blandekonomi av stats och privatägt näringsliv. Det privata näringslivet präglas av entreprenörer med stor uppfinningsrikedom. Indonesien är ett väldokumenterat land vad gäller nationalbudget, utbildning, hälsovård och miljö. Världsbanken klassar Indonesien som 37:e land där Phillipinerna och Thailand anses rikare men Egypten fattigare. Det är ett känt faktum att inkomstnivåer bristfälligt speglar den totala levnadsstandarden i ett land. Visst finns det gatuförsäljare men Indonesien har råd att utbilda barn till läskunnighet och förse befolkningen med bostäder och sanitära bekvämligheter.

Med en årlig tillväxt på 4 procent de senaste 20 åren har landet förändrats och en stor medelklass växt fram. Tillväxten per capita är mer än tre gånger större än hela världens genomsnitt de två senaste årtiondena. Den viktigaste förutsättningen för denna tillväxt har varit politisk stabilitet. Staten har genom sina institutioner tillhandahållit en social infrastruktur, affärsmöjligheter och ett rättssamhälle som definierat de privata rättigheterna. Till detta kommer basen för en finansiell infrastruktur som inbegriper ett stabilt monetärt system och till sist ett klokt statligt teknologiskt stöd. Det är dessa åtgärder som resulterat i en ökad ekonomisk tillväxt.

Det inhemska bruttosparandet och investeringarna uppgår till 37 procent respektive 35 procent av BNP. Statens utgifter uppgår till 19 procent av BNP. Statens inkomster och utgifter går i stort sett jämt ut. I realiteten är sparandet i Indonesien privat. Inflationen har varit i medeltal 8,4 procent per år mellan 1980 och 1992. Exporten stod för 27 procent och importen för 22 procent av BNP, 77 procent av exporten kom från tillverkningsindustrin. Av dessa kom 38 procent från drivmedels, minera och metallindustrin. Tillvextperioden ha varit kortare än 20 år, kommer man a kunna behålla och skynda på denna fin ekonomiska tillväxt, undrar många idag Det ser inte ut att finnas grund för någ internationell konflikt som skulle kun äventyra detta. Man fokuserar sig starkt vikten av utbildning och är på väg att

Minimilönerna upp igen

Så sent som i augusti förra året höjdes minimilönerna över hela republiken. Den 1 april i år var det dags igen. Höjningen denna gång uppgick till mellan 10 och 38% i 19 provinser. De åtta övriga är ännu inte klara. Även om höjningen i gemen kan betraktas som procentuellt god, så hade *The All Indonesian Workers Union*, förväntat sig mer.

I Jarkarta till exempel var höjningen från 3.800 IRP till 4.600. Förväntningen låg på 5.000 IRP för att hålla jämn takt med levnadskostnaderna i huvudstaden.

Arbetsminister *Abdul Latier ansåg*, att med de senaste höjningen skulle minimilönen motsvara 107% av "lägsta fysiska behov", som han uttrycker det.

Redan vid förra höjningen ålades arbetsgivarna att följa normen. Men så blev det inte. Många brydde sig över huvud inte om dekretet eller skyllde på för kort tid till anpassning. Lagen har dock varit i kraft sedan 1969, så tiden har funnits men inte viljan.

"Nu finns det ingen ursäkt till dröjsmål", sade Mr Latier, som också hotade med hårdhandskar gentemot de motsträviga.

Daily minimum wage in rupiah

Province	Now	Apr. 1	%change
1. Aceh	3,150	3,500	11
2. Riau	3,100	4,150	34
3 Jambi	3,000	3,300	10
4. West Sumatra	2,500	3,250	30
5. South Sumatra	3,000	3,500	17
6. Lampung	3,000	3,500	17
7. Jakarta	3,800	4,600	21
8. West Java	3,800	4,600	21
9. Yogyakarta	2,200	2,850	30
10. Bali	3,300	3,900	18
11. W. Nusa Tenggara	2,350	2,950	26
12. South Kalimantan	3,000	3,500	17
13. West Kalimantan	3,000	3,500	17
14. East Kalimantan	3,250	4,200	29
15. South Sulawesi	2,300	3,100	35
16. Central Sulawesi	2,300	2,800	22
17. SE Sulawesi	2,800	3,350	20
18. Maluku	3,100	3,800	23
19. East Timor	3,000	3,800	27

Source: Ministry of Manpower

Fackförbunden har godkänt lönerevisionen, men anser, att nivån är på tok för låg. Den ligger fortfarande under existensminimum. För en ensam arbetare borde den i Jakarta uppgå till 7.000 IRP och för en familjeförsörjare mer.

Källa: Jakarta Post

forma en högre utbildning med tonvikt på tekniska och ekonomiska utbildningar. Sparandet är djupt rotat bland befolkningen på samma gång som regeringen liberaliserar och privatiserar den indonesiska ekonomin.

Sammanställning: Hans Hansson
Källa: "Översikt över den Indonesiska ekonomin" för Svensk Indonesiska Handelssällskapet av Staffan Yllner.

Intresserade kan rekvirera denna publikation via Svensk-Indonesiska Handelssällskapets sekreterare Hans Hansson Telefon/telefax 046-18 41 25. Kostnad 55:-

Sahabat nr 2

kommer ut cirka 15 september. Fatta penna eller skrivmaskin och berätta om SIS:aktiviteter eller trevliga reseminnen.

Aktuellt är text och bilder från Indonesian week och från den balinesiska maskdansen. Och vad sysslar Svensk-Indonesiska Handelssällskapet med?

Ta upp kampen med Malmö-Lund om spaltutrymmet.

Manus önskar red. senast 1 augusti.

TUBAN
ITS TERRIFIC

Tuban är inte Kuta

Sex hotell utefter Balis sydvästra kust har slagit sig ihop för att sälja detta område som "Tuban". De är alla hotell av högsta klass, som velat ta avstånd från Kutas lite väl aktiva livsstil och föredragit att marknadsföra det Tuban.

Längst söderut ligger Pertamina Cottages vid flygplatsen, därefter norrut Holiday Inn Bali Hai, Hotel Santika Beach, Bintang Bali Hotel, Bali Dynasti Resort och Kartika Plaza Beach Hotel.

Med hjälp av konsulter från American Express TRS har man velat profilera sig som ett alternativ där staden Tuban även bjuder på en beach med underbara solnedgångar, bra hotell, trevliga butiker och utmärkta restauranger.

"Vårt problem är, att de flesta reseagenter och turistjournalister är omedvetna om tillväxten och standardhöjningen av Tuban under de tre senaste åren," säger *Robert C Denecker* general manager på Kartika Plaza "Tubans fördelar är lugnet, de kulturella omgivningarna, hög standard på hotellen och "den mänskliga" storleken på hotellanläggningarna - de är alla låga och smälter in i miljön", påpekar *Stuart Pinnelli* som är general manager på Bali Dynasti Resort.

Givetvis finns alla möjligheter till olika aktiviteter, som tennis, squash, badminton, "fitnis center", joggingslingor, jacuzzi, och naturligtvis surfing.

Alla kulinariska smakriktningar kan tillfredsställas på hotellens många restauranger.

Utöver allt Tuban stad har att erbjuda,så är det nära till Denpasar, Kuta och flygplatsen. I närheten finns även två kontaktpunkter för innehavare av American Express-kort.

"Pröva Tuban" säger Patrick Fiat, general manager på Holiday Inn Bali Hai, som blivit uppmuntrad och imponerad av dentotala uppslutningen från cheferna på de olika hotellen att få researrangörerna att placera Tuban på kartan under devisen ***Tuban är storartad***.

Renat vatten spar naturen

267-rumshotellet Bali Dynasti Resort i Tuban, vilket ingår i Shangri-Lagruppen har installerat en smutsvatten-renings-anläggning som ett led i bevarandet av Balis ömtåliga ekologi. Bali Dynasti investerade 200.000 USD i ett nytt system utvecklat av australienska företaget Enviroflow. Tekniken bygger på högteknologiska bio filter, vilka ger en höggradig rening. Det renade vattnet används till bevattning av den tropiska trädgården. Invigningen förrättades av professor N K Mardini, direktör för turism, post och tele på Bali.

Holidy Inn blir grön

"När vi talar om miljövård, så gäller det in bara att inrätta rökfria rum", säger Gener Manager *Patrick G Fiat* på Holiday Inn Ba Hai i Tuban.

En början är en liten miljöbroschyr m tips för gästerna. Den finns på tre språk c presenterar företagets policy att gå d gröna linjen. Dessutom finns några mi skyddande tips för gästerna.

I badrummet finns en uppmaning a stället för badtvål med stort spill anvä flytande tvål. Och behöver handduka bytas varje dag och badhanddukarna gånger om dagen? Valet överlåtes till terna, som i stor utsträckning g nyordningen. De flesta gästerna är från hemländer mycket motiverade till att naturen ren.

Beyond Bali

4 DAGARS KRYSSNING

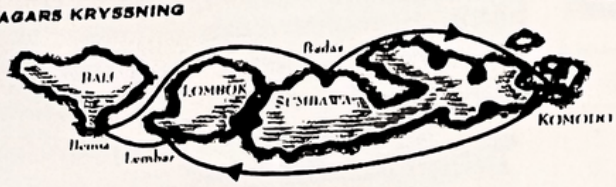

3 DAGARS KRYSSNING

Från och med denna säsong kan man från Bali göra några upplevelserika kryssningar med "Bali Sea Dancer", en 4000 tonnare byggd på Cantieri Navalavarvet i Pellegrino, Italien.

Tredagarskryssningen startar på Bali fredag eftermiddag. Bali Sea Dancer går österut till Badas, Sumbawa och därefter till Komodo för en halvdagsexkursion in i Komodo National Park, där de berömda och sällsynta Komovaranerna lever. På återvägen kryssar man genom den vackar övärlden för att måndag morgon vara tillbaka på Bali.

Fyradagarskryssningen startar måndag eftermiddag och går samma vända som tredagarsturen men med heldagsuppehåll i Badas, Komodo och Lombok för återkomst till Bali fredag morgon.

Utöver dessa kortkryssningar har rederiet två lyxkatamaraner "Spice Islander" och "Island Export" som med start Lombok gör 14 dagars kryssningar med mångs strandhugg East of Bali. Priset för denne kryssning *Ring of fire expedition* ligger mel lan 4500 och 6600 USD.

Krakatau and Rainforest expedition startar med samma fartyg i Jakarta och är på sju dagar.

Rederiet för dessa kryssningar är P&O Spice Island Cruises med huvudkontor i Denpasar.

Beställer man och betalar kryssningarna på Bali blir kostnaderna något lägre än om de beställs från resebyrå i Sverige.

Globetrotter resebyrå offererar Bali Sea Dancers 4 dagarskryssningen för 10230 - 4950 SEK. Detta är högsta pris, högsäsong. Lägst 9405 – 4125 SEK. Helpension ombord, utfärd på Komodo och transfer på Bali ingår. Tredagarskryssningen kostar 7675 - 3715 SEK respektive 7180 – 3220 SEK. Det finns sex olika hyttalternativ.

Carl Henric Reiher

BALI SEA DANCER

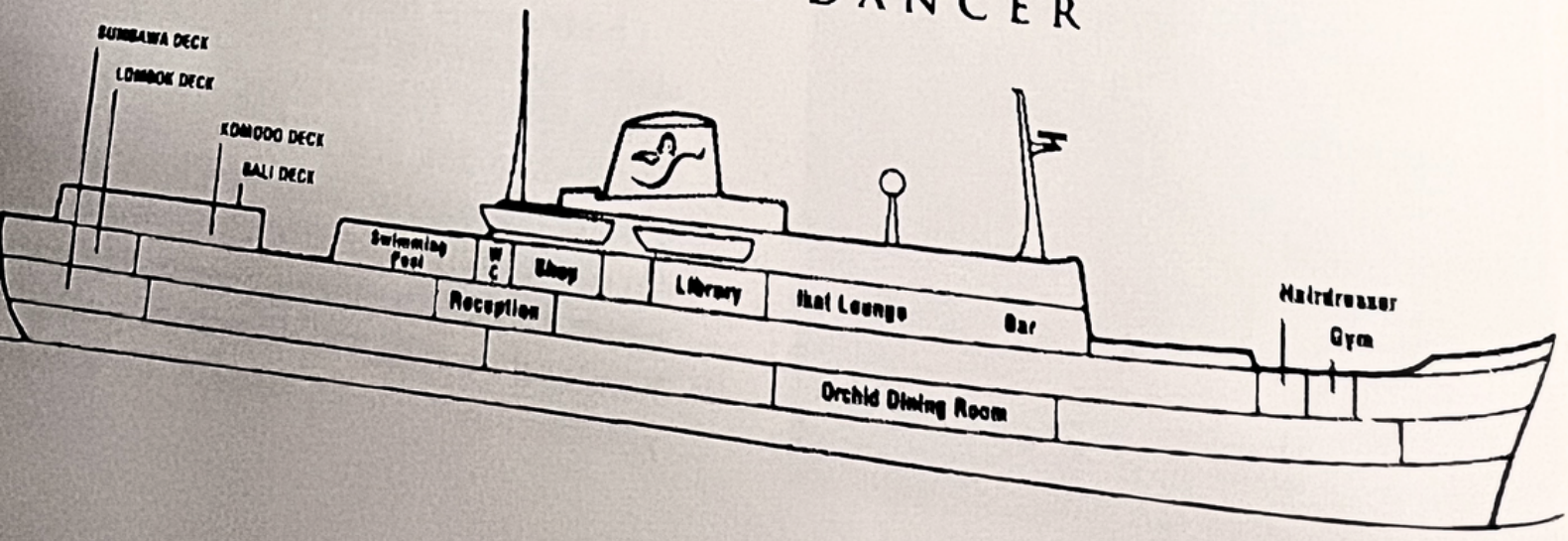

Från Malmö - Lunds horisont

Redaktör: Hans Hansson

Här ser vi de två lyckliga provomanderna Hudadie Surjadjanegara med familj och Rosman Hosein vid avslutningscermonien vid WMU i Malmö i december 1994. *Foto Hans Hansson.*

World Maritime University i Malmö.

WMU kallas Sveriges enda FN institution. 1993 skänkte Malmö kommun både sjöfartsskolan och Henrik Smith Hotell till International Maritime Organisation (IMO) i London. Utöver denna gåva står svenska staten för ca 1/3 av universitetets utgifter.

Studierna vid den gamla sjöfartsskolan är inriktade på sjöfart och syftar till att öka sjösäkerheten och med detta uppnå ett renare hav. Man har utbildat ca 1000 elever från 118 länder sedan starten 1983. De studerande lämnar Malmö med en *Master degree*, en utbildning som visat sig ha stor betydelse för den internationella sjöfarten.

Våra indonesiska vänner har varit med från starten 1983.

Sammanlagt har ett 20-tal slutfört sina utbildningar vid WMU. Alla har jobbat inom sjöfarten i Indonesien och kommit till Sverige med hjälp av sponsorer.

Utbildningen har bl a lett till jobb som assistent åt transportattacheén vid ambassaderna, planeringschef och ekonomiansvarig för landets investeringar inom sjöfarten, utbildningschef inom transportdeparttementet, projektledare och marknadschef vid hamnen i Jakarta.

När man frågar våra vänner vad som har

har varit svårast under deras vistelse i Sverige säger de flesta att man saknat familjen. Trots de höga levnadskostnaderna här väljer en del att ta med familjen till Sverige.

Det positiva har varit att de fått en annan syn på den internationella sjöfarten och att utbildningen är användbar i utbyggnaden av Indonesiens egen sjöfart. Det blir lättare att komma hem och ta itu med arbetsuppgifter hemma säger några.

Söndagen den 4 december 1994 hölls den 11:e avslutningscermonin på konserthuset i Malmö. Två av våra vänner från Jakarta avslutade sina studier efter att ha läst Port Management och Maritime Safty Administration i två år. Det var *Hudadie Surjadjanegara* och *Rosman Hoesien* (SIS-medlemmar båda) som tog emot sina diplom till trumpeternas fanfarer. Efter cermonien blev det gratulationer och buffé hemma hos en av killarna. Detta var en stor dag där några SIS:are var med och önskade killarna och deras familjer lycka till i framtiden. Vi skildes åt med ett hopp om att få se dem i Sverige i andra sammanhang i framtiden.

Mästare från konstnärsstaden Ubud

På galleri Ängeln i Lund kunde man beskåda traditionellt balinesiskt måleri under tiden den 10 december 1994 till den 7 januari 1995. Det var konstnären Ralph Höglund som genom sina kontakter med konstnärerna i Ubud på Bali hade arrangerat en utställning med tavlor i traditionell balinesisk stil.

Ralph har genom sina resor på Bali kommit att intressera sig för det traditionella måleriet som beskriver öns växt och fågelliv. Han berättar att ordet som konstnär inte finns i det balinesiska språket utan att konstnären kallar sig det de gör t ex stenhuggare, karvare eller målare.

Tavlorna som Ralph ställde ut var målade av män i 20 års åldern och uppåt. Måleriet ärvs från far till son och tekniken man använder kallas Akryl (en vattenbaserad färg) på duk. Att måla i olja är ovanligt då det tar lång tid för oljefärgen att torka i det fuktiga klimatet. Tavlorna är dekorativa och som Ralph uttrycker det, positivt måleri vilket borde intressera och uppskattas av såväl ung som gammal.

Utställningen var ett fint initiativ av Ralph Höglund. Detta visade sig i antalet besökare som mitt i julhandeln lockades bort från dopp i grytan och julstök till de Indonesiska öarna för en stund.

Man lär sig steg för steg

Med dessa ord avslutades Erik Lagers föreläsning för oss SIS:are i Malmö/Lund den 26 november 1994. Erik som vistats 25 år i Indonesien, mestadels på Sumatera åskådliggjorde Indonesiens moderna historia genom att prata runt sin frimärkssamling. Presentationen var upplagd på diabilder.

Erik Lager bjöd på ett mycket intressant och annorlunda föredrag om Indonesiens moderna historia.

Foto Annie Hansson

Blivande världsmästare mötte internationellt motstånd

Glada festdeltagare gör sig redo att dela på den svensk-indonesiskt dekorerade tårtan. Foto Petter Bjerregaard.

där Erik delade med sig av sina kunskaper genom att visa diabilder på Indonesiens frimärksutgåvor.

Man fick via de olika frimärksutgivningarna följa landets utveckling från kolonialiseringen, frihetskampen, utvecklingen av ett unikt utbildningssystem till vägen in i det teknologiska samhället. Föredraget skildrade Indonesien på ett annorlunda sätt. Med inlevelse och berättelser ur sitt eget liv på Sumatera nådde Erik ut till våra indonesiska gäster som var överraskade av framförandet på engelska.

Under föreläsningen fick vi också tillfälle att stifta bekantskap med Sonja Berg Pleijel. Sonja är född och uppväxt i Surabaya och har skrivit en del böcker som skildrar hennes upplevelser i Indonesien. SIS förärades boken Atlasfjärillen av författarinnan och hälsade henne välkommen som medlem i SIS. De 24 besökarna avslutade eftermiddagen med kaffe och kakor

Den 12 mars invigdes Sveriges enda Grand Prix tävling på Viktoriastadion i Lund. 16 nationer ställde upp i Swedish Open i badminton.

Vi fick besök av en 25-mannatrupp från Indonesien bestående av de bästa juniorerna. Laget kom hit för att få internationell rutin och möta europeiskt motstånd.

Spelarna befann sig i en uppbyggnadsfas inför de stora tävlingarna senare i år. Det märktes då en del av spelarna inte var så muskulösa som under Indonesian Open 1994. När det stod klart att man inte nådde finalerna berättade spelarna att krafterna inte räckte till.

Med världsstjärnorna Haryanto Arbi, Ricky/Rexy och Susi Susanti hemma för att "toppa formen" inför WM i Schweize i maj, får vi anse insatsen som beundransvärd. Chandra Wijaya/Ade Sutrisna och Aras Razak/Aman Santosa nådde semifinalerna i herrdubbeln, liksom Minarti Timur och Hariyanto Trikus gjorde i mixeddubbeln.

Ge dig in på smågatorna och prata med folk.

Lundagillet bjöd upp till en äkta svensk folkdans. Foto Annie Hansson.

Detta råd fick vi av Inge Skog när han höll föredrag på SIS Höstträff i Lund den 12 november 1994. Inge var en av attraktionerna under temat Reseminnen från Indonesien. Höstträffen började med en uppvisning i äkta svensk folkdans. Det internationellt kända danslaget Lundagillet underhöll gästerna som levde sig in i dansen genom att stampa takten och klappa i händerna till fiol- och dragspel. Annat blev det när The Leoson Group framförde sin Panyembrama. Uppvisningen trollband åskådarna och först när den suggestiva musiken klingat ut vaknade man till liv igen.

Ytterligare en höjdpunkt var knytkalaset som bjöd på de mest fantastiska maträtter. Eller vad sägs om ett jättebröd i form av Indonesiens statsvapen Garudan, krokodiler av bröd fyllda med tonfisk och ägg, Semur (indonesisk kalops), äppelkaka med vaniljsås m m.

Sammanlagt kom det 83 personer till träffen. Det var många som tog tillfället i akt för att knyta kontakter och prata lite Bahasa Indonesia med varandra.

Flickorna i The Leoson Group värmer upp sig före den indonesiska dansen.
Foto Annie Hansson.

Bäste MARINI i Eslöv!

Tack för Ditt brev, som Du skrev med anledning av min artikel i nummer 3 förra året av Sabahat. Det tog lite tid för mig att förstå texten eftersom jag inte kan Bahasia Indonesia. Men jag har nu en engelsk översättning, som gör det lättare för mig.

Jag är ledsen, att du uppfattat artikeln som ett angrepp på Bali och människorna på Bali. Är det kanske inte så, att Du Marini, har lite svårt med vårt mycket krångliga språk?

I början av artikeln påpekar jag, att Bali i stort sett är oförstört av turismen och att befolkningen utanför turistområderna lever på det traditionella sätt den alltid gjort.

Tyvärr var jag kanske något otydlig, eftersom texten kunde missuppfattas.

Jag vidhåller dock, att det finns otrevliga inslag i livet på turistorterna. Jag gillar inte, att bli antastad av ohyfsade yngre män med sekunda varor till höga priser. I Kuta kan man inte gå många meter utan att bli antastad. Hur skulle Du själv reagera, om Du gick Kungsgatan fram och helt enkelt blev stoppad i ett av inte fullt trivsamma herrar med diverse erbjudanden när Du hellre vill titta i skyltfönstren eller prata med Ditt sällskap?

Jag liksom de flesta turister, vill vara i fred, för att i de butiker som finns i mängd kunna i lugn och ro välja det jag behöver och vill ha. Dessutom är en del av de varor gatumånglarna utbjuder förbjudna i de allra flesta länder i världen. Nyligen var det vissa förvecklingar mellan Kina och USA beträffande pirattillverkning av märkesvaror, som Du kanske läst om.

Självklart är det svarttaxi som trafikerar turistorterna. Ingen legitimation, ingen taxameter och finns försäkring. Ja vem vet? Det finns några företag på Bali, som kör legalt, men de är lätt räknade.

Trafiken är, tycker jag, ett stort problem. Varför finns inga fredade övergångsställen för gående? Det är naturligtvis myndigheternas sak att se till att det råder en viss säkerhet. Trots att vi i Sverige har mängder av lagar, regler, trafiksignaler mm så lever den svenske gångtrafikanten farligt. Motorismen är en stark och farlig faktor i umgänget med människor emellan överallt. Och inte blir det lättare utan fasta regler.

Du har uppfattat min artikel som negativ. Och det är den. Men den riktar sig enbart mot avarterna som inte är unika för Bali. Se på Mallorca. En gång gudarnas ö i Medelhavet. Men marknadskrafterna tog snabbt över. Idylliska fiskebyar utplånades och ersattes av hotellängor. "Försäljare" med kontoret på fickan och tvivelaktiga varor dök upp. De små tavernerna ersattes av discotek, bratwurts- eller köttbullsrestauranger. Matsedlar på alla europeiska språk utom spanska. Kusten blev en slum, som efter några årtionden skyddes av turisterna. Andra orörda mål blev eftersökta. I dag har man nyktrat till, rivit och börjat sanera. Men trots alla brutala ingrepp kan man inte annat än älska människorna och livet utanför turistslummen på Mallorca.

Ska det gå samma väg med Bali, som med de flesta medelhavsorter? Tyvärr är tecknen illavarslande. Men stannar balineserna upp och funderar, så kanske turisterna så småningom kan lämna hotellanläggningarnas skydd och komma ut och umgås med riktiga balineser. Början har gjorts av några hotell i Tuban, som på alla sätt arbetar på att få bort stämpeln att tillhöra Kuta. Man har haft "håll Tuban ren" dagar, man går över till ekologiskt kretslopp m m. Vid samtal med ansvariga inom hotell- och turistbranschen är man allvar-

ligt orolig för den negativa utvecklingen i turistområdena.

Du påpekar, att man bara efter några månader inte kunnat lära sig ett lands kultur och traditioner. Det är helt riktigt, men hjälp oss då att få kontakt med det riktiga Bali. Månglarnas framfart resulterar i att många turister ligger vid hotellpolen och endast lämnar hotellområdet för organiserade bussutflykter. Så skall det inte behöva vara. Några av mina finaste minnen från Bali är lördagarna på Sanur Beach, när de balinesiska familjerna samlades för att gemensamt äta middag, bada och umgås. Hela stranden var full av glada familjer, lekande barn och mängder av warunger. Det var lätt att få kontakt trots språksvårigheter och måltiden delade de gärna med de långa norrifrån.

Och Marini, jag åker tillbaks till Bali och Sanur i september. Och det gör man väl inte femte året i följd om man inte hyser mycket varma känslor för land och folk?

Indonesien- och Balivännen
Carl Henric Reiher

Taxichauffören är familjeförsörjare

'Just in time' landade Garuda på flygplatsen i Jakarta på kvällen den 30 juli 1994. Efter ca 10 minuters väntetid i kön till passkontrollen passerade jag ut genom tullen in i ankomsthallen. Väl ute i hallen upptäckte jag att min dotter inte väntade på mig som vanligt. Jag ringde upp henne och fick veta att en students hushållskassa är begränsad och att den just då var tom. Så Ayah, jag älskar dig men tyvärr väntar jag hemma denna gången.

Trött men oförberedd på att åka taxi började jag att speja in bland de väntande taxichaufförerna. Dom visste omedelbart vad det var frågan om. *Taxi Mr, Taxi to Hotell Sahid Jaya Sir* började dom att erbjuda sina tjänster. Jäklar, jag som inte hade lagt upp en förhandlingsstrategi än. Det bar mig emot att ge efter och betala ett för högt pris. Jag mindes hur min hustru brukade förhandla fram ett acceptabelt pris och hur hon brukade använda både munnen och kroppsspråket. Jag skulle inte ge upp så lätt tänkte jag.

Taxi Mr, vart vill Mr åka? inledde mannen som kom fram till mig och ville ta tag i mina väskor. Till Utan Kayu, Rawamangun svarade jag och mindes att det brukade kosta 25 000 Rph. *45 000 sa mannen och fortsatte, det är billigt Mr låt mig få köra Er.* **45 000!** utbrast jag. Varför är du så dyr (i mina tankar föreställde jag mig en Rolls Roys med chaufför)? Det brukade kosta 25 000, så var det ju sist sade jag.

45 000 kostar det idag Mr. Det var nog länge sedan Mr var här, sa chauffören. Det här går inte tänkte jag, jag måste hitta någon an-nan som är billigare. Sagt och gjort, jag började gå rakt emot de andra taxichaufförerna. Men det var ingen som var intresserad av mig längre. Var skall jag då ta vägen? Ankomsthallen var stor och jag började gå mot andra sidan. 25 000 tänkte jag, hur skall jag bli av med den där "45 000 Rph killen"? Han kunde väl ge upp så att jag fick börja om från början.

Mr, taxi to Utan Kayu ljöd det bakom mig. *Mr, ni behöver en taxi till Utan Kayu, 45 000 Mr.* Det var klart att jag behövde en taxi och han visste om det, tänkte jag för mig själv. 25 000 så mycket kostade det förra gången sade jag till honom igen. Varför är du så dyr, tillade jag. Han förklarade att Utan Kayu låg på andra sidan av staden och att det var därför som det kostade 45 000 Rph. Jag vände mig om och fortsatte mot andra sidan av hallen. Väggen där borta närmade sig. Jag kände mig trött och det irriterade mig att jag inte hade lyckats komma ur

hans grepp. Han var fortfarande steget bakom mig. Två meter från väggen stannade jag.

Taxi to Utan Kayu Mr, Ni behöver en taxi, 45 000 Mr. Jäklar det gick runt i huvudet på mig men jag vände mig om. Mina armar åkte ut och stampade med foten i golvet utbrast jag: **Varför skall jag betala 45 000 Rph när det kostar 25 000 Rph, är din bil gjord av guld?** Där stod vi och stirrade på varandra några sekunder.

OK Mr, om Mr betalar vägtullen (7 500Rph) så säger vi 25 000, är vi överens Mr? Avtalat, det kändes som om jag lättade från golvet. *Mr, vänta här, rör er inte jag kommer tillbaka med bilen.* Han körde ut mitt bagage till påstigningszonen. Efter en stund var vi på väg till Utan Kayu i en Diahatsujeep. Chauffören berättade att han var Batak och kom från Sumatera. Han hade familj, två barn och bodde i Jakarta. Barnen gick i skolan och hustrun jobbade. Bilen var nyinköpt och han måste köra två turer mellan flygplatsen och Jakarta om dagen för att få ihop 50 000 Rph till sitt dagliga bröd. När jag frågade honom varför han lät mig åka för 25 000 berättade han att den första turen inbringat 35 000. Med mina 25 000 låg han på plus idag, men jag skulle veta att det inte var varje dag som han fick ihop två turer. Konkurrensen var hård, det var många som skulle "dela på kakan" och någon blev utan. När jag gick till sängs den kvällen kände jag mig både glad och nöjd. Killen i taxin hade tjänat 10 000 extra den dagen och själv var jag en erfarenhet rikare. Jag hade fått chansen att prata med honom och vi hade utbytt lite erfarenhet och kunskap med varandra under den korta bilfärden. Förhandlingsprocessen var det ingen av oss som överhuvudtaget hade berört.

Hans Hansson

Känslorna svallar

Jag blev väldigt besviken på artikeln om Bali i föregående nummer. Detta är ett försök att via upplevelsen med taxichauffören åskådliggöra min egen syn på en liknande situation. Jag anser att vi inte enbart kan tänka med hjärtat utan vi måste försöka använda hjärnan också. Jag hyser den största respekt för alla dessa människor som jobbar hårt för att försörja sig själv och sin närmaste omgivning. De kämpar verkligen för sitt dagliga bröd, (både barnen och de vuxna). I sin iver att lyckas, förlorar man ibland kontrollen över situationen. Skulle båda parter hamna i samma situation samtidigt då är det ömsesidiga utbytet i farozonen. Så fortsätt att utmana svårigheterna, utan dessa utmaningar lär vi oss ingenting om varandra.

Hans Hansson

Bra med debatt

En levande tidskrift skall vara öppen för debatt. Gärna från och provocerande – det piggar upp. Du kan om du önskar bli publicerad under signatur. Red tar däremot inte emot anonyma insändare. Namnet stannar hos red och är givetvis skyddat enligt gällande lag.

Red

Östtimor och Indonesiendagar

I slutet av april kunde Kulturhuset i Stockholm presentera ett fullmatat program, som belyste en del aktuella frågor i Indonesien.

En av Indonesiens främsta konstnärer ställde ut en del av sina verk och Max Stahl visade sina skakande dokumentärfilmer från Östtimor.

Bland talarna vid seminariet märktes *Viola Furubjelke*, ordförande i Riksdagens utrikesutskott, *Goenawan Mohamad*, redaktör för den förbjudna veckotidningen Tempo och *José Ramos Horta*, utrikesrepresentant för moståndarrörelsen på Timor.

Garuda störst och bäst till Indonesien

Konkurrensen om flygpassagerarna mellan framförallt Europa och Östasien är knivskarp. Man kämpar om bästa service, lägsta pris eller kortast total flygtid.

Nu senast har Cathay Pacific gett sig in i ett allvarligt och aggresivt försök att få en lönsam potential på Bali. Man erbjuder ekonomiskt mycket lockande paketpriser, som också inkluderar två övernattningar i Hongkong. Till att börja med flyger man från Stockholm via Frankfurt med moderna B474-400 för att till hösten sätta in Airbus 349 med tre non-stopturer i veckan Stockholm – Hongkong.

Redan tidigare trafikerade Singapore Airlines, med sin erkänt förstklassiga service och Thai International de större Indonesiska flygplatserna. Båda flyger från Stockholm, vilket däremot Garuda Indonesia inte gör. För de två förstnämnda är det dock nödvändigt med övernattning i Singapore respektive Bangkok. Och då missar man några dagar av uppehållet i Indonesien. Men med Garunda kan man fritt göra uppehåll i Singapore och/eller Bangkok utan extra kostnad.

Givetvis flyger flera av de stora internationella bolagen direkt Europa – Indonesien och eventuellt vidare till Australien. Men då till ett mindre attraktivt pris.

Fortfarande torde dock Garuda vara nummer 1 på Europa – Indonesien. Detta trots att SIA gärna påpekar, att bolaget har 91 förbindelser per vecka mellan Singapore och Indonesien.

Lite smolk

Men allt är inte bra med Garuda. När man flyger från Sverige kan man normalt vid incheckningen få boardingpass för hela flygningen med de flesta bolag, eftersom merparten har enhetligt datasystem där Garuda ingår men inte SAS.

Datorerna på ett stort antal flygbolag är kopplade on line, så att man inte skall behöva stå i kö på varenda anslutande flygplats för nya boarding pass. SAS är inte on line med Garuda, varför det blir nödvändigt att jaga Garudadisken ute i Europa för att få ett boarding pass. I Amsterdam är det enkelt. Man har t o m en informativ folder "Att byta plan på Shiphol", som underlättar hanteringen. I det skenbara kaoset i Frankfurt är det inte lika enkelt att hitta Garuda, inte minst för att det inte finns någon flygbolagsskylt till hjälp (sept -94). Och det värsta — de närboende eller anresande med bolag som ligger on line kapar åt sig allt, som kan betraktas som hyggliga platser. T o m kan man bli tvungen att vara placerad i gaskammaren för att kunna sitta tillsammans med sitt ressällskap.

Bra kan bli bättre

Man har nu Jakarta helt klart för sig, att prisbilden är en bräcklig morot i flygets hårda värld.

I dag betalar man t o m gärna extra på charterflygningarna till Medelhavet – 400 SEK och till Kanarieöarna – 600 SEK. Och då gäller det flygningar på fyra och sex timmar.

Nej det är service och planens inre underhåll som idag väger tyngst.

Garuda Indonesias nya president (VD) *Soepandis* har i aprilnumret av Garudas In-Flight magazine presenterat ett långtgående föryngringsprogram som kommer att bli det verkliga lyftet för Garuda.

Vi återger Mr Soepandis framtidsvyer på faxmil.

Carl Henric Reiher

Den 23 januari tillträdde Garuda Indonesias nya President (VD) Soepandi vid en cermoni i Garudahuset i Jakarta.

Mr Soepandi är 58 år, gift och har två barn. Han är bosatt i Jakarta Selatan.

GARUDA From the President

Selamat Datang—Welcome

On assuming the presidency of Garuda Indonesia in January, I began a review of the headway that the airline has made towards its goal of becoming one of the world's best airlines by the year 2000. Fortunately, my predecessor, Mr Wage Mulyono, had established a solid foundation on which we can pursue our efforts. During Mr Mulyono's three-year tenure, Garuda started to acquire one of the most modern fleets in the world and grew rapidly to become one of the largest airlines in Asia. This re-equipment programme will continue.

The aviation industry has changed dramatically in the past few years. The moves towards liberalisation and privatisation in many parts of the world, coupled with the emergence of global reservation systems and mega-carriers, have produced a more competitive industry.

The Indonesian Government has foreshadowed at least partial privatisation for Garuda so a satisfactory profit performance is a basic requirement and one that we shall be making a priority. To achieve this, we shall be paying great attention to our standards of customer service, because, in a service industry such as aviation, customers are continually expecting and demanding new products, innovations and immaculate service delivery. Improved customer service will be centred on crucial areas such as reservations, ticketing, cabin service and baggage-handling. Improvements will also be made to our annual Haj operation, during which about 200,000 Indonesian pilgrims are carried by Garuda to Mecca.

A high level of customer service depends on people, and Garuda recognises that the quality of its human resources is of paramount importance. Programmes to raise the standards of recruitment and training will form a vital part of our thrust into the future.

Experience has also shown that, in order to be successful in the rapidly changing international aviation market, airlines need a certain critical mass. This is borne out by the flurry of mergers, acquisitions, alliances and code-sharing agreements as airlines seek ways of competing with the mega-carriers that have already emerged. Garuda will step up its efforts to find strategic partners with complementary operations and networks.

Finally, we shall be looking at our management structure to ensure that it is suitable for the changing times. The formation of several strategic business units will help flatten our management structure and allow more decisions to be made by our front-line people.

However, you may rest assured that our first priority, as always, will be the comfort and safety of our passengers, whether you are travelling for business or for leisure. Please relax and enjoy your flight.

Soepandi
President, Garuda Indonesia

Garuda Indonesia

Saxat

Nya lagar mot pirattillverkare

Tillverkare och säljare av piratkopior av t ex kläder och klockor får det hett om öronen inom EU. Den 1 juli i år kommer nya lagar som ska öka tullens möjligheter att beslagta pirattillverkade kopior utan att behöva invänta domstolsutslag.

Tullen ges också möjlighet att lägga vantarna på utrustning för märkning av de falska produkterna. *Källa: DN/ICA nyheter*

Ljum attityd till Östtimorstatus

Det är uteslutet att Indonesien ger Östtimor någon särskild ställning. Det har inrikesminister Yogi Suardi Memed fastslagit, enligt nyhetsbyrån Antara.

Indonesien skall fortsätta att utveckla Östtimor intensivt men det betyder inte att territoriet ges särskild status, förklarade ministern. Flera personer i officiell ställning har tidigare sagt att Östtimor borde få en egen status och större självstyrelse. De hänvisar till att området genom sin kultur och historia skiljer sig från övriga Indonesien. Östtimor regerades i århundraden av portugiserna fram till Jakartas tvångsannektering 1975. Övriga Indonesien regerades av holländska kolinialherrar.

Källa: DN/Antara

Oro i bergen

Ett kraftigt jordskalv som uppmättes till 5,5 på Richtersskalan skakade den 7 mars östra Borneo i Indonesien, uppgav landets metreologiska och geofysiska byrå. Ingen rapporteras ha skadats. *Källa: DN/Antara*

Stadig ekonomisk tillväxt

En ny ekonomisk jätte håller på att vakna i Asien. Indonesien är med nära 200 miljoner konsumenter kontinentens tredje folkrikaste land efter Kina och Indien.

Tillväxten har varit imponerande 7 procent realt de senaste åren.

På två år har börsindex ökat med 50 procent. Samtidigt har börsvärdet sexfaldigats till 400 miljarder kronor.

Källa: Dagens Industri

Schiphol fortfarande favorit

Shiphol är fortfarande Europas favoritflygplats. För elfte gången har läsarna av Business Traveller, det välrenommerade brittiska magasinet, utsett Shiphol till Europas bästa flygplats.

De valde dessutom Amsterdam Airport Shopping som det bästa flygplatscentret i världen att handla på.

Källa: Affärsresenären

KLM får pris för videoprogrammen ombord

KLM vann tredje pris för sitt videoprogram i Personal Video System (KLM:s multikanal videosystem ombord i World Business Class) i den årliga internationella tävlingen Avion Awards of the World Airline Entertaiment Association, WAEA.

Tävlingen går ut på att flygbolaget på olika sett skall förnya och utveckla underhållning ombord, t ex musik, video och tidningsmagasin.

Originalitet, nytänkande och kvalitét är viktiga ingredienser. Avision står för Airline Vision.

KLM fick sin utmärkelse för videoprogrammens upplägg och innehåll.

Förstapriset i "videokategorin" gick till Virgin Atlantic, följt av British Airways.

kategorin "Inflight Audio", för deras programutbud av musikkanalerna ombord. Northwest fick även tredje pris för bästa videomagasin.

Källa: Affärsresenären

Garuda in på börsen

Finansminister *Mar'ie Muhammed* meddelade i januari, att regeringen planerar att sälja en aktiepost genom riktad emission till en utomstående investerare, innan aktien bjuds ut på marknaden.

"Köparen måste bli ett utomstående flygbolag med gott internationellt anseende", informerade han riksdagens budgetutskott.

Han sa att regeringen skulle förhandla med presumtiva samarbetspartners, som kunde bidraga till förbättring av det statsägda företagets verksamhet och vara en del av bolagets förnyelseprogram, samtidigt som det skulle stärka den ekonomiska basen och ledningsstrukturen.

Garuda beräknas bli privatiserat om bolaget visar lönsamhet de kommande fem åren.

Källa: Jakarta Post

CNN och Shangri-La i samarbete

Shangri-La Hotels and Resorts och CNN International (CNNI) har gjort ett avtal som innebär, att CNNI:s program blir tillgängliga på alla Shangri-Las hotell och resorts i Asien.

Det treåriga avtalet innebär, att antalet rum med tillgång till CNNI kommer att uppgå till 12 000 i asiatiska pacificområdet. Huvudparten av de 4 000 tillkommande rummen finns på Shangri-La-anläggningar i China och Indonesien.

CNNI är världens enda globala station, som sänder nyheter dygnet runt. I Asien är hotell med 200 000 rum anslutna. CNN i kombination med CNNI når 150 miljoner hushåll i mer än 210 länder via ett system med mer än 12 satelliter.

Leif Olsson

vill komma i kontakt med SIS:medlemmar, som kan berika Sahabats spalter med reseupplevelser och/eller egna friska åsikter.
Ring Leif Olsson
Tel bostaden är 08-758 57 37
eller faxa på 625 77 64.
Du kan även pröva
010-228 09 46

Går upprätt

En hitills okänd liten upprättgående människoapa finns troligen på Sumatra, rapporterar tidningen The Guardian.

Den brittiska journalisten Debbie Martyr har sett spår från apan i en avlägsen del av nationalparken Kerinci Sadlat på öns västra del. Dessutom har hon tre gånger sett apan som är ca 75 cm lång.

Experter försöker hitta djuret för att bevisa dess existens.

Källa: DN

Cecilia lämnar styrelsen

På grund av pressade studier och ett filmprojektett har Cecilia, invald i styrelsen 1995 avsagt sig styrelseposten liksom att ingå i Sahabats redaktionskommitté.

Cecilia Matteoni, är utbildad fotograf från Stockholms Filmskola och har just fått sitt första filmjobb från TV. Hamnade på 80-talet via Transsirbiriska järnvägen i Indonesien, som längst i sex månader. Förälskade sig i landet, läser i dag indonesiska vid universitetet i Lund och hoppas på stipendium för språkstudier i Yogykarta i höst.

Svensk-Indonesiska Sällskapet, styrelsen 1995

Gunnar Huss, nyvald som ordförande. Gunnar jobbar som VDs ställföreträdare i Atle-koncernen och pendlar till Stockholm från Uppsala på vardagarna. Har varit tre gånger i Indonesien dit han har band genom 14-åriga Martin och Nina 13 år, som bägge är adopterade i Jakarta. Lockades med i SIS för 4-6 år sedan av...(018-300 300)

Carel Pattyranie, omvald som vice ordförande. Ett ankare i SIS sedan många år. Carel kom till Sverige för 39 år sedan, hitskickad av regeringen och kom tillsammans med fem andra landsmän. Läste på KTH, blev kvar i Sverige och jobbar numera på FMV som chef för materialsektionen (08-656 60 34)

Felix Pestel, omvald i styrelsen, men denna gång som kassör. Felix är född och uppväxt i Indonesien, närmare bestämt i Manado på Sulawesi eller Celebes som Felix säger. Kom till Sverige 1965 och efter fil kand på universitetet och många olika jobb driver Felix i dag ett städbolag i Stockholm (08-721 92 21).

Torill Findeisen, omvald i styrelsen som sekreterare. Har jobbat med kultur i Täby Kommun i många år och mötte där **Amy Lasut** från Indonesien. Så startade intresset . Numera finns Torill på HSB i Täby och jobbar med marknadsföring, information och andra utvecklingsprojekt (08-54064561).

Edith Gest, nyinvald i styrelsen. Anknytningen till Indonesien går tillbaka till mormor som kommer därifrån. Pappa Martin sitter i SIS valberedning vilket säkert underlättade rekryteringen. Edith bidrar till föryngringen i styrelsen och tillbringar sina dagar, eller snarare nätter, i växeln hos Stockholm Taxi (08-15 33 39).

Eva Hedén, omvald i styrelsen. Eva jobbar på AdoptionsCentrum och ansvarar för informations- och utbildningsfrågor gentemot 23 lokalavdelningar i Sverige. Har även egna adoptivbarn, ett kommer från Jakarta i Indonesien. Det är Johanna (Hanna), 16 år (08-754 65 44).

Anemone Larsson, nyinvald i styrelsen. Anemone jobbar med förmögenhetsförvaltning på SE-banken. Anknytningen till Indonesien går via adoptivdottern Marie, nu 15 år. Besökte Indonesien senast 1992. Anemone är också engagerad i AdoptionsCentrum, där hon lärde känna Eva Hedén (08-760 74 31).

Elisabeth Stenqvist, nyinvald i styrelsen. Holländska, född i Indonesien av holländsk/indonesiska föräldrar. Bodde som barn på Nya Guinea och i Holland men kom till Sverige 1967. Efter en fil kand-examen jobbar Elisabeth med att översätta mellan holländska och svenska. I SIS-sammanhang intresserar sig Elisabeth för kultur och matlagning (08-81 34 11).

Sven Wrammer, nyinvald i styrelsen men med erfarenhet från gamla SIS-styrelsen på 70/80-talet. Förälskelsen i Indonesien började 1972 då Sven och hans fru var på lång Asien-resa. Till vardags jobbar Sven som managementkonsult med förändringsarbete i företag och andra organisationer (08-644 11 48).

Malmö/Lund - sektionens styrelse 1995

Ordförande Hans Hansson 046-18 41 25

Sekreterare Marko Brisenhorn 046-39 28 8

Kassör Rolf Åhman 046-29 28 53

Medlemsansvarig Kiki Sadikin 040-19 24 5

Resmiati Gunnarsson 040-92 22 47

Per Göran Nilsson

Anders Weidemann 046-39 14 12